

Uredništvo:
Maribor, Koroška c. 5

Brezplačna priloga „Slov. Gospodarja“

Upravištvo:
Maribor, Koroška c. 5

Svojmir Slovenjgoriški:

Korak za veseljem.

Groza me spreletava, če listam zgodovino današnjih dni . . . Premišljam ideal veselja, ki seva raz obraz sedanje mladine — in me je strah . . .

Na vasi pred cerkvijo, vidim gručo fantov. Njih pomenki so, kakor vihar, ki ruši vse, kar so pametni ljudje zgradili . . .

V zvoniku vabijo z zvonovi. Vrata v cerkev so na stežaj odprta. Gruča fantov se razcepi. Eni se odkrijejo ter hitijo v božji hram; drugi še ostanejo dalje v svojih pomenkih. In ti, fant, si na razpotju. Ne veš, katerim bi sledil. »Bi? Ne bi?« Menečaš v svojem srcu. Oziraš se na vse strani. A zaman iščeš obrazov, raz katerih bi odseval vsaj medel žarek notranjega veselja, ki daje še tako trpečemu človeku nek poseben izraz. Zvon je obmolknul, služba božja je pričela, ti si pa ostal — zunaj.

Iskal si veselja, pa ga ni. — »Mogoče je v srcih onih, ki so se zgubili v cerkev? Bom šel drugič tudi jaz«, tolažiš vest, ki ti morda za danes očita. Slediš raje fantom, ki gredo v gostilno. — »Samo danes, pa nikoli več«, sklepaš v svojem srcu, tega pa ne veš, da si morda s tem korakom zrušil temelj svoje srečne bodočnosti. Samo z eno besedo bi mogoče rešil in odvrnil od gostine celo armado fantov. Toda ti si plašljivec, neznačajnež. Greš raje za drugimi, misleč, da boš našel veselje. Nisi pa toliko vitežki, da bi s svojim značajem stopil ti naprej in bi drugi šli za teboj . . .

Fant moj, vidim, da iščeš veselja, pravega fantovskega veselja, pa ga ne najdeš, ali bolje rečeno: nočeš najti.

Torej poslušaj! Pristopi brez oklevanja še danes v naše fantovske vrste in spoznal boš, da je pravo veselje za tebe, fant, doma v naših društvenih domovih. Mladina, ki se vzgaja v dobrih organizacijah, postaja navdušena za vse lepo in plemenito. Ta mladina je nositeljica — pravega veselja.

Življenje po naših društvenih domovih je samo prekipavo veselje duševno in telesno zdrave mladine. Po celotredenskem napornem telesnem delu se ob nedeljah v veselju, smehu in petju na novo preraja . . .

Tisti pa, ki ste že v društvih, ponesite to pristrčno veselje ven iz društvenih domov, med ostale fante. Veselje, ki nas ožarja, naj obseva vedno večje kroge naših fantov in tudi tiste, ki se našemu veselju odtegujejo . . .

Fantje! Ali ne živimo v dobi dveh armad, ki stremita za veseljem? — Ena je: veselje Duha; in druga: veselje sveta!

Fant moj, vitez moraš biti!

Vse dopise je pošiljati izključno na uredništvo »Našega doma« v Mariboru, Koroška cesta 5, ker za objave dopisov, ki se pošiljajo na kakšen privatni naslov, ne moremo jamčiti.

Petančič Davorin:

Oder in igra.

(Dalje.)

Pri gradnji odra na prostem je treba predvsem načrta. Še preden začnemo z delom, moramo za gotovo vedeti: kako obliko bo imel oder in kako velik bo.

Po obliki so v navadi okrogli, kvadratni in pravokotni odri. Mislim, da je najbolj praktična oblika pravokotna, predvsem v slučaju, da se zahteva dvojno pozorišče naenkrat (»Deseti brat«, 4. dejanje). Okrogel oder je dosti bolj umetno sestavljen in veliko manj v rabi kot ostala.

Velikost odra je morda sploh najtežje izbrati, ker hočemo na eni strani štediti, na drugi strani pa imeti dober, zadosti velik oder. Zato je najbolje, če odloča o velikosti odra tisti, ki igra vodi, da se pozneje ne bo moglo ugotoviti, da je bil oder premajhen ali obratno. — Za igro »Deseti brat« (Jurčič-Govekar) bi bila primerna n. pr. površina odra 20 m² (širina 5 m, globočina 4 m); v 4. dejanju, ko se zahteva dvojno pozorišče, bi merilo vsako približno 10 m², kar bi bilo ravno zadosti. — Velikost odra se določi po številu nastopajočih oseb, če nastopajo skupinsko, in po glibanju nastopajočih; n. pr. beg, boj, ples zahtevajočega prostora.

Pri tej velikosti nismo upoštevali prostora za igralce za pozoriščem, ki pa je lahko tudi kar na zemlji, tako da vodijo od vsake strani stopnice na oder, sicer pa moramo oder za ta prostor povečati.

Priprost način postavitve odra. Šest podstavkov se zabije v zemljo. Vodoravno nanje se postavijo tri bruna, počez nad te zopet tri. Bruna se zvrtajo in zvežejo z lesenimi klini. Vezano mora biti trdno, ker se sicer oder preveč ziblje. Tako je podlaga odru gotova. V najpriprostejšem slučaju se kar čez to pribijejo debelejšje deske, ena tesno ob drugo. Ospredje se zakrije z deskami ali celo s papirjem. Ob straneh zabijemo stebre in jih med sebojno zvežemo. Na te vezi se pritrdijo stranske, zadnja in čelna zavesa, oziroma kulise.

Prostor za igralce se prigradi z zavesami. Paziti moramo na to, da bo ta prostor zadosti velik, posebno če uporabljamo mesto kulis zaves. — Streha nad odrom ni v navadi pri takem odru, pač pa pri onih, ki jih gradijo po določenih sistemih. Zgraditi se mora oder tako, da ga je mogoče brez škode razdreti in ob priliki zopet postaviti. Povečati oziroma zmanjšati se da, če to druga igra zahteva.

Dobra stran takega odra je: poljubna velikost, vsled tega boljše in lažje igranje večjih del, večji obisk itd. Slaba stran: računati moramo z vremenom. Pozimi ni mogoče igrati.

O sistemih, to je o posebnih načinih, bi omenil to-le: Obstoje predvsem trije načini: 1. posnetek (imitacija) odra iz navadne dvorane, 2. središni (centralni) oder, 3. grški oder s preddvorom. Razlikujejo se med seboj po obliki ter sestavi. Pri nas jih še ni.

(Dalje sledi.)

Nazaj v planinski raj . . .

(Povest o boli slovenskega človeka.)

(Dalje.)

Potem pa so Frančeku kakor zaiskrile oči; pomembno je pogledal Martina in Miho, kakor da okleva, ali naj jima zaupa tajno ali ne. Končno se je njegova desnica čisto mehanično stegnila proti desnemu notranjemu žepu. Privlekel je na dan hranilno knjižico ter jo pomolil Martinu in Mihi pred oči:

»Poglejta! Tukaj stoji zapisano 150 »rajniš«. Ta vsota in še malo povrhu bo zadostovala, da zaokrožim svoje malo posestvece tja do potoka. Samo malenkost še, pa bo!«

Prijazno sta se poslovila Martin in Miha ter sta ob slovesu obljubila, da se čimpreje zopet oglasita. Molče sta korakala drug ob drugem, s povešeno glavo in sklonjena. Njun molk je govoril več nego najglasnejša govorica:

»Tudi eden naše vrste. S pridnostjo, varčnostjo in skromnostjo si zopet gradi svoj dom. Kedaj pride na naju vrsta, da si zgradiš nov, srečnejši dom?«

Naslednjega dne je gospod Lojze obtičal s svojim mrkim pogledom na Martinu in Mihi, ki sta na tvorniškem dvorišču bila zaposlena z nakladanjem težkih zabojev.

»Kako delata, brez odmora. Ponedeljek, pa takšna hi-trost in pridnost. Pridnih rok sta.«

IV.

Martinu je družinica tekom časa narasla. Martinčku so sledili v presledkih Anica, Janezek in Marica. Martin je občutil globoko ljubezen do svojcev. Najrajši je bil ob prostem času doma ter otroke poučeval v slov. besedi, molitvi in pesmi. Martinček je zahajal v osnovno šolo; toda kar je Martina kot zvestega sina naroda, iz katerega je izšel, najbolj bolelo, je bila okolnost, da so njegovemu otroku, ki ga je hotel vzgojiti v ljubezni do cerkve in slovenskega naroda, ubijali v glavo tuj jezik. Ali mora res tako biti? Toda prikradla se je v Martinovo domačijo tudi nesreča. Anica je zbolela na pljučnici in bolela je skozi mesece; toliko da ni izhrala na usodnih posledicah te bolezni. Martin je moral za zdravila in zdravnika jemati v tovarni predujme, ki so se precej nakopičili. Saj je zadnje čase ob naraščajoči rodbini s pičlo plačo jedva izhajal; potem pa še bolezen v hiši. Njegova žena Tončka je pri velikih gospodinjskih skrbih iz dneva v dan hujšala. Martin je bil v skrbih za njeno zdravje. Potem pa je zadnji čas na njej mogel opaziti neko zamišljenost, ki ga je utrjevala v mnenju, da nosi Tončka v svojem srcu posebne skrbi in načrte. Kaj raz-

mišlja, s čim si obtežuje že itak velike skrbi? Sedela sta nekega večera sama dolgo v noč v kuhinji; ona je nekaj krpala, Martin pa je bral iz »Slovenskega gospodarja«, ki je že takrat zajel množice zavednega slovenskega krščanskega spodnještajerskega ljudstva. Pa je Tončka prekinila molk in segla v tisto, kar je obema dajalo misliti:

»Martin, za koliko predujma si vzel? Dosti nas stanejo bolezni v hiši.«

»Precej bo tega; za tri mesečne plače. Samo da je otrok ozdravel. Smo dosedaj potrpežljivi, pa bomo še naprej.«

»Nekaj sem pri sebi mislila, Martin, če ne boš hud.«

»Kaj bi neki moglo biti tako skrivnostnega, da si ne upaš na dan s tem. Že delj časa nosiš neko skrivnost na dnu svojega srca.«

»Mislila sem si, Martin, če bi mogla kaj s svojimi rokami pomagati, da bi ne bilo breme za enega pretežko. Otroci bodo rasli in bodo več potrebovali. Teško bomo izhajali z denarjem, ki ga dobiš pri tovarnarju. Kaj če bi tudi jaz mogla dobiti kakšno zaposlitev v usnjarni. Kaj misliš, Martin?«

»Za božjo voljo, kaj vendar misliš! Kaj bo z otroci, če ne boš Ti doma? In ali ne bo dvojno breme pretežko?«

»Martinček hodi v šolo; prihodnje leto prideta na vrsto Anica in Janezek. Na Marico pa bo pazila soseda Urša. Govorila sem že z njo. Stara je in dolgčas ji je sami doma. Opoldne pride sin domov, ki mu kuha, sicer pa je ves čas sama. Prav rada bi pazila na Marico.«

»Potrpimo še malo; bomo videli, kako bo. Doglej bom pa govoril z Lojzetom; on ima pri tovarnarju veliko besedo, ker uživa njegovo zaupanje. Morda bi se moglo kaj dobiti. Toda zaenkrat še potrpijo nekaj mesecev.«

Martin je upal na boljše čase, ki jih pa ni hotelo biti. Ker so se naročila zmanjšala, se je tudi delovni čas skrajšal in s tem zaslužek, ki je bil odmerjen po uri dela. Že preje je bil govoril z gospodom Lojzetom, ki je Tončko dobro poznal, ker je prva leta nosila Martinu opoldne kosilo v tovarno. Lojze je samo dejal, da bo že vodil o tem računa. In je držal besedo. Ravno tedaj je zbolela tetka Neža, kakor so delavci nazivali staro snažilko, ki je pospravljala pisarniške prostore tovarne. Šlo je čez noč. Gospod Lojze je izposloval, da je Tončka prevzela njene posle, ki so ji bili tem ljubši, ker ji ni šel ves dan, ampak je svoje posle opravila v jutranjih in večernih urah, tako da je lahko preko dopoldneva in popoldneva ostala doma. Njen zaslužek ni bil velik; toda prišlo je vendarle toliko skupaj, da je gospodinjstvo pri Martinovih zopet prišlo na zeleno vejo.

(Dalje sledi.)

M. Geratič:

Rešimo našo mladino!

Leto za letom, skoraj vsak dan se zgodi, da odhaja kdo izpod domačega krova v tujino, v mesto, v fabrike iskat si dela, službe. Sila razmer, skrb za obstanek, boj za vsakdanji kruh žene marsikoga v svet. Velika večina jih je, ki morajo od doma. So pa tudi, ki gredo v svet brez potrebe. Samo na sebi bi še ta pojav ne bil tako slab. Saj ne morejo biti vsi doma, saj mora vsak stremeti za tem, da se preživi, da si, če treba, tudi drugje ustvari svojo existenco. Toda eno je, kar vsakega mladino ljuba zaboli in ga navda z največjo skrbjo. Velik del mladine — moške kakor ženske — se v tujini, v mestu, odtuji domači hiši, domačim navadam. Premnogi izgube smisel za poštenost, postanejo versko mlačni, cerkev več nima za nje nobene privlačnosti. Opuščajo vsako versko udejstvovanje, sv. mašo, sv. zakramente, molitev. Neizbežen je tudi popolen moralni propad. Mnogo fantov in deklet je, ki so bili doma člani naših katoliških mladinskih organizacij, verskih in prosvetnih, toda v mestu so zašli v nasprotni tabor, ali pa se drugače popolnoma pokvarili. Ali ni žalostno, če slišimo o naših kmetskih dekletih in fantih, kako so se izgubili, o njihovem žalostnem življenju in moralnem propadu?

Kaj storiti? Kako rešiti one, ki jih je nemila usoda pogrnala od doma v svet s trebihom za kruhom? Ena možnost, eno sredstvo je, ki lahko mladino z dežele obvaruje slabih vplivov tujine.

To je dobra katoliška organizacija! Edino ona lahko vpliva na mladega človeka, ga drži v pravih mejah, ga ohrani zvestega tradiciji očetove hiše, vodi k duševnemu dvigu in varuje pred pokvarjenostjo, ki je je toliko v mestu in delavskih centrih. Katoliška mladinska organizacija je poklicana, da ohrani mladini, ki je prišla izpod varne očetove in ljubeče materine roke, vero v Boga in v previdnost božjo, ki vse vodi in ohranja. Edino ona mu lahko tudi v trenutku težke preizkušnje daje oporo, da ne omaga in zgreši svojega cilja. Zato morajo vse naše organizacije, prosvetne kakor verske, že doma svoje člane vzgojiti tako, da se bodo sledovi te vzgoje, tako v verskem, kakor v nravnem pogledu poznale tudi takrat, ko člani zapuste domači kraj, ko pridejo v svet. Dati morajo naše prosvetne organizacije, tu mislim predvsem fantovske in dekliške odseke, svojim članom trdnost in jasnost v načelih. To je predpogoj, če hočemo, da ostane naša mladina tudi v tujini na dobri poti, in da ne nasede raznim struparjem, ki s svojimi krivimi

nazori o življenju zastrupljajo srca in duše mladih ljudi in jih zvičajno trgajo od Boga.

Ko član zapusti domači kraj ter se poda v tujino, tedaj se mora skrb za odislega člana še podvojiti. Navadno se ga v članskem seznamu črta ter se zanj in njegovo usodo več nikdo ne zmeni. To ni prav! V tem vidim ravno vzrok, da se nam naša kmetska mladina v mestu tako hitro odtuji. Če tudi član zapusti organizacijo, stik z njim ne sme biti pretrgan. Organizacija se mora še nadalje brigati zanj, za njegovo usodo, poizvedeti za njegov naslov ter ga od časa do časa razveseliti s kratkim poročilom in novicami iz domačega društva ali kraja. Vsako poročilo iz domačega kraja, od sotovarišev, je kakor svetel solnčni žarek v njegovo dušo, ki ga spomni na domači kraj, na organizacijo in na načela, po katerih se naj tudi v tujini dosledno ravna. To velja tudi za naše fante pri vojaki. Tudi oni potrebujejo opore v dobrem in pobude, da ne klonejo sredi slabe družbe. Ne pozabite na nje, ki so skupaj z vami delali za iste cilje in načela! Kratko, a prisrčno, spodbudno pismo bratu v tujini bo tista vez, ki ga bo močno priklenila na organizacijo in ga privedla, ko se vrne, zopet nazaj v vašo sredino.

Toda še nekaj je, na kar se ne sme pozabiti. Fant ali dekle z dežele je v mestu kakor tujec, ki nobenega ne pozna. Ne ve si poiskati družbe, ki bi bila zanj primerna. Nevarnost je, da zaide v slabo družbo, ki ga odtuji Bogu in spridi. Zato bi se naj vsakega, ki mora v svet, v mesto ali kam drugam, opozorilo na nevarnosti, ki mu pretijo, ter se ga poučilo, kam se naj obrne, da najde dobro družbo. Dalo bi se mu naj priporočilno pismo za kakšno katoliško mladinsko organizacijo, versko, pa tudi prosvetno, pri kateri se naj zgleda in včlani. Priporočljivo je tudi, da se zve za naslov odislega člana ter se ga sporoči katoliškim prosvetnim organizacijam v dotičnem kraju z opozorilom, da stopijo z njim v stik in ga povabijo v svoje vrste. Prosvetna društva, fantovski odseki, Marijine družbe, bi se morale zavedati, da se da le na ta način doseči, da ostane kmetska mladina tudi v mestu, v tovarni, zvesta katoliškim načelom. Kdo bo naši mladini, ki prihaja z dežele v mesto, prvi nudil roko, tistega se bo oklenila in šla za njim. Storimo vse, da se nam naša kmetska mladina ne odtuji. Rešimo jo nevarnosti, ki ji preti v tujini!

Smreka nosi srečo.

(Dalje.)

Mali Štefček pa se pobahal: »Nocoj je sveti večer in strahovi in volkovi nimajo nič moči. In za nami gredo še mati, teta Greta, Mica in Joža; se nič ne bojimo. Samo oče je ostal doma!«

»Le nas spremi, Andrej, če ne bo strah tebe samega nazaj!« je pripomnila Minka s plahim glasom.

Uvrstili so se drug za drugim po globoki gazi. Andrej se je skušal držati tik za Minko, pa se je vedno vrnil med njiju kateri izmed dečkov, ki so si med seboj nagajali, gajali v celo, se kepali in skrivali za hrbet Minki ali pa Andreju. Čas je pretekel, ne da bi mogla spregovoriti besedico sama zase. Tako naglo so prehodili pot do Ruta, da sta se oba prestrašila, ko jim je zasijala nasproti luč iz domače izbe in je zalajal pes na dvorišču. Dečki so stekli naprej in takrat se je Andrej opogumil in porabil ugoden trenutek. Prijel je Minko za roko in jo vprašal:

»Minka, ali smem še nocoj upati odgovora?«

Minka mu je izvila roko in od velike smreke, ki je rastla ob poti in povezala glavo noko nad njiju glavi s snegom obremenjene veje, je odlomila majhen vršiček in mu ga stisnila v roko, potem pa naglo zbežala za brati.

On je obstal kakor ukopan na mestu. Ko je videl, da je ona zbežala proti hiši, ga je streslo, da je hotel pohiteti za njo in jo uloviti za roko. Po poti za seboj je slišal še ostale domačine, ki so se vračali od polnočnice. Streznil se je in se zavedel, da bi bil to malo primeren čas za obisk. Obrnil se je po drugi strani, da ne bi srečal nikogar, ker je hotel biti sam s svojim mislimi. Poljubil je smrekov vršiček in ga zataknil za gumbnico. Pri srcu mu je postalo tako jasno in veselo, da bi bil najrajše dal duška svoji sreči v glasnem vrisku. Umirili sta ga tišina in resnost svete noči. Ko se je vrnil domov, ga je čakala sestra Anka in mu prijazno smehlja se ponagajala z vprašanjem:

»Nocoj pač ni primeren čas za vasovanje?«

»Rutarjeve sem spremil skozi gozd, da jih ni bilo strah!« ji je odgovoril brat.

Anka ga je pogledala in se mu zopet nasmehnila. Bila je prav dobra prijateljica Rutarjeve Minke. Ko je odhajal brat v svojo sobo, ga je pozdravila s čudno mehkim in toplim glasom.

»Andrej, voščim ti vso srečo in veselje k tem svetim praznikom! Sladko sanjaj nocoj v tej lepi, sveti noči!«

Andrej jo je začudeno pogledal; zavzel se je nad ne navadnim izrazom njenih oči in njenega glasu; ker je pa čutil iz vsega toplu in odkrito sestrsko ljubezen, je stopil k njej in ji podal roko z voščilom:

»Lahko noč, Anka, in Bog te blagoslovi!«

Anka se mu je smehljala.

Ko je prišel v svojo sobo, je na mizi gorela sveča in ob sveči je ležalo pismo. S trepetajočo roko je odprl ovitek in vzel iz njega dopisnico. Na dopisnici je bil smrekov vršiček z voščilom: Srečne in vesele božične praznike!

Spodaj pa je stalo zapisano:

»Kakor ostane smreka vedno zelena, tako Ti ostane moja ljubezen vedno zvesta!« Minka.

Poljubil je te besede in smrekov vršiček, ki mu ga je bila dala Minka ob slovesu. Potem je stopil do vrat Ankinе spalnice in jih toliko odprl, da je lahko zaklical skozi:

»Anka, hvala lepa in Bog ti poplačaj tvojo dobroto. — Lahko noč!«

Anka je prihitela k njemu in ga poljubila:

»Ta poljub ti prinašam naravnost od Minke. Ko sem prišla iz cerkve, me je v temi objela in poljubila, porinila mi pismo v nedri in zašepetala: »Za Andreja!« Tako sem zaslutila vajino skrivnost, ki sta mi jo skrivala. Bog vama daj srečo!« (Dalje sledi.)

Govorniška šola

Dragi prijatelj!

V zadnjem pismu sem Ti prikazal, kako si razdeli svoj govor, da bo prestavljal celoto, ter sem obravnaval uvod govora. V tem pismu pa hočem govoriti o takozvanem jedru govora, to je, o onem delu, ki obsega bistvo tega, kar hočeš v svojem govoru razmotrivati. Ako imaš n. pr. namen, govoriti o kuluku, potem ne boš zagrabil jedra govora s tem, da boš ljudem začel šele razlagati, kaj je pravzaprav kuluk, ker vsi dobro vedo, kaj je na stvari. Če pa imaš n. pr. temo o skavtizmu, potem boš pač moral v uvodnih izvajanjih jedra svojega govora poslušalcem šele pojasnjevati, kaj je to skavtizem ter podati nekaj jedrnatih misli o njegovi zgodovini. Uvodne misli jedra govora vsebujejo torej **raztolmačenje** oziroma zgodovino tega, o čemer imaš razpravljati. Če si trdno prepričan, da ni treba svojim poslušalcem temeljnih pojmov šele razlagati, potem lahko mirno preideš preko tega raztolmačenja k drugemu delu jedra govora, ki obsega navadno **dokaze** za govornikove trditve. Če n. pr. trdiš v svojih izvajanjih, da je uvedba skavtskih organizacij tudi pri nas Slovencih potrebna, potem moraš

doprinesiti pred poslušalci tudi dokaze, oziroma razloge, ki naj potrdijo upravičenost te Tvoje trditve. Dokazi naj bodo kratko in jedrnatno izraženi. Vedi, da ne boš uspel z dolgo govornim dokazovanjem, ampak edinole s točno, jasno in krepko opredeljeno razporedbo dokaznih misli. Naj Ti bo pri tem merodajno to-le načelo: ne veliko govoriti in malo dokazati, ampak malo govoriti in mnogo dokazati. Ko takole navajaš dokaze, oziroma razloge, potem si razporedi posamezne dokazne misli tako, kakor občutiš v njih stopnjevanje. Dokazne misli, o katerih slutiš in glede katerih si trdno prepričan, da bodo najbolj učinkovale, hrani za zaključek, ostale pa omenjaj takoj v početnem delu dokazovanja, oziroma navajanja razlogov. Tretji del jedra pa obsega **zavračanje vseh predsodkov**, ki se čujejo in ki se navajajo proti temu, kar v svojih izvajanjih zagovarjaš. Če obsega prvi del jedra razlago temeljnih pojmov tega, kar nameravaš svojim poslušalcem na srce polagati (skavtizem; Katoliška akcija, združništvo itd.), v kolikor smatraš to za potrebno, drugi del pa dokaze in razloge, potem imaš v tretjem delu zavračati vse protidokaze, pomisleke in predsodke, ki bi se mogli izpašati proti tvojemu stališču. Velike važnosti je tukaj vrstni red, po katerem te ugovore in predsodke pobijaš. Ako želiš imeti popolen uspeh, potem se boš pri tem držal sledečega vrstnega reda: najprej Ti priporočam, da se lotiš najmanj tehtnih ugovorov, nakar se spraviš na tehtnejše, potem na najtehtnejše in ob zaključku na popolnoma neosnovane. Lahko si prepričan, da bo v tem slučaju pobijanje imelo najučinkovitejše posledice. Istočasno pa vodi računa o sledečem osnovnem pravilu: »Kdor preveč dokazuje, premalo dokaže«. Ne spuščaj se namreč v pobijanje malenkostnih ugovorov, če jih je cela kopica, ampak si izberi med to šaro pomislekov samo najvažnejše in najpomembnejše, pa te tem temeljiteje potolči. — Kot četrti del jedra govora prihajajo v poštev misli za praktično izvedbo; to pa seveda le v slučaju, če hočeš n. pr. v fantovskem krožku, prosvetnem društvu itd. s svojimi izvajanjmi prepričati navzoče o potrebi ustanovitve te ali drugačne organizacije ali odseka (Katoliška akcija, Apostolstvo mož, skavtska organizacija itd.); sicer seveda ta del lahko izostane. Sedaj pa Te gotovo zanima, kakšen boji konec, da boš imel čim lepši uspeh pri svojem nastopu. O tem Ti pa hočem, dragi prijatelj, pisati v kratkem. Zdravstvuj!

(Dalje sledi.)

Mi smo fantje

Piše: Tone.

Zakaj naj fantje sodelujejo v krščanski prosveti.

(Iz prijateljskih pisem dveh fantov.)

Dragi Tone!

Vem, da sem Ti delal krivico in zato Ti nisem upal pisati tako dolgo. Bal sem se, da si jezen na me. Toda odpusti mi, prosim! Takrat sem se upiral Tvojim nasvetom, kakor to dela večina kmetskih fantov. Največkrat niti ne vemo, zakaj pravzaprav gre — toda upiramo se. Tako se tudi branimo vstopiti v kako fantovsko društvo, ko nas g. kaplan vabijo v njega. Branimo se, ne da bi kaj razmišljali, ali se sploh izplača vstopiti ali ne. In tako je z nami fanti skoro pri vsaki stvari. Fantje smo preveč trmast!

Sedaj sem uvidel to tudi jaz; zato sem začel tudi drugače misliti. Tudi o društvi sem si že stavljal več vprašanj, toda do jasnosti nisem mogel priti! Oni gospodje, ki nas toliko vabijo, da naj vstopimo v društva, nam obljubljajo ne vem kaj vse. Tako n. pr. pravijo, da si bomo pridobili v društvu potrebne izobrazbe in postali nekoč pravi možje, dobri gospodarji. Jaz tega ne razumem in zato tudi ne dam dosti na vse te obljube. Saj pa je danes toliko kmetov, ki so prav izvrstni možje in gospodarji, pa niso bili nikoli v nobenem društvu. Vedno so uživali fantovsko življenje, fantovsko svobodo in veselje, prav kakor hočemo to mi fantje danes. Toda nam oni gospodje branijo to svobodo

in veselje. Zakaj to? Ali je res v društvih naša sreča? V izobrazbi? Ne verjamemo! Ne razumem, zato pa prosim, dragi Tone, da mi Ti podrobno pojasniš vso stvar. Zelo Ti bom hvaležen za vse!

Srčno Te pozdravlja

Tvoj Joško

Joško moj!

Najlepša hvala za Tvoje vrstice! Sicer sem moral precej časa čakati na nje, toda kaj — ko si se pa bal.

Pišeš mi: »Bal sem se, da si jezen na me.« — Pri teh Tvojih besedah pa res nisem vedel, ali se naj smejem ali pa jočem. — Dragi moj, ali ne poznaš tiste lepe prislovice, ki nas uči, da prava čista ljubezen nikoli ne mine, kakor zlato nikoli ne zrjavi? Mislim, da Ti je že dolgo znana! In mene tudi poznaš! Kolikokrat vse se že sporekla, pa sva bila spet takoj srčna prijatelja! Radi zadnjega najinega spora pa si mislil, da »držim jezo«! Ne tako, dragi Joško! Vedno sem Te enako ljubil, vedno z isto, pravo ljubeznijo in prav tako ljubim še zdaj Tebe in sploh vse slovenske fante! Joško, pa še nekaj drugega je, kar mi brani, jeziti se nad Teboj. Veš kaj? To, da ste fantje vsaj po večini pogostokrat kot kaki otroci. Saj vem, kaki strici ste. Nič ne mislite, kaj delate, kaj govorite: kakor otroci! Zadnjič si bil tudi Ti, Joško, tako striček, otrok v svojem govorjenju. Kako naj se potem človek jezi nad Teboj? Saj otroci ne vedo, kaj delajo in zato tudi ne smemo nad njimi »kuhati jeze«.

Nekoga drugega se pa, Joško moj, res lahko bojiš: svoje bodočnosti! Kaka bo? Kaj bo s Teboj, če boš hodil vedno to pot, če ne postaneš drug, nov človek? Ali more iz Tebe zrasti kdaj pravi človek, mož-beseda? Si si že stavljal kdaj prej ta vprašanja? Ne vem, če si si jih! Pri nas fantih ni to nič čudnega, posebnega! Živite kar tja v en dan, kot pravijo ljudje, od danes do jutri, včasih še pogledate tudi, kaj bo pojutrišnjem! Dalje pa že ne seže pogled! Se Ti ne zdi smešno tako življenje?

Hvala Bogu, Ti si sedaj vsaj malo spregledal, kot pišeš. Začel si gledati svet krog sebe bolj resno, začel se zanimati za eno in drugo, tako tudi za fantovsko vprašanje in za društva, v katera je Vas fante g. kaplan že toliko vabil, kateremu ste se pa Vi vedno upirali in niste hoteli vstopiti v organizacijo! Zakaj niste hoteli? Vi fantje bi na to vprašanje odgovorili tako-le: »Nismo hoteli zato, ker nismo hoteli. Kaj bi pa imeli od društva?« Jaz bi pa odgovoril tako-le: »V društvo niste hoteli fantje, ker imate pred očmi temo, ker ničesar prav dobro ne vidite in ker ne razumete velikanskega pomena krščanskih društev, ker ne veste, da obstojajo naša društva samo v Vaš blagor, dušni in telesni.«

Dragi! Da si le to napako naših fantov uvidel! Za Tebe je to spoznanje velik korak naprej! Ko bi vsi fantje kmalu spoznali to slabo svojo lastnost! Nastopili bi čisto drugo pot! Sedaj ste namreč na precej zgrešeni pot, radi bi imeli nekoč lepo življenje — toda, Joško, po tej poti hodite zastoj, ne boste ga našli! Fantje iščete sreče tam, kjer je ni in jasno je, da je ne morete najti! Saj ribe bi v zraku tudi zastoj lovili!

Tvoje prošnje, v kateri me prosiš, naj Ti podam svoje misli o naših fantih in o naših organizacijah, mi je v veliko veselje. Zato Ti jo tudi prav rad izpolnim.

Pomenila se bova, dragi Joško, o vsem, kar se tiče fantov! Govorila bova o fantovstvu, kakor ga razumete danes fantje sami, pa tudi, kako bi ga morali razumeti. Naši fantje morate postati res vzorni fantje, značajni, ponos slovenskega naroda in pravi, zavedni kristjani. To morate doseči, to je Vaš cilj. Pot do tega cilja je sicer precej dolga, toda težka ni! Vleče se ta pot od zibelke pa do groba, glavni del pa tvori pot, ki jo napravimo do svoje moške dobe, v svoji mladosti! Mladostna svoja leta skrbno izrabimo in cilj bo dosežen! Umska in srčna izobrazba, to je ona točka, do katere morate, fantje, priti! Doseže se pa svetla točka na več načinov, n. pr. potom študija v višjih šolah, potom izkustva itd.; za kmetske fante so pa v dosego umske in srčne izobrazbe skoro neizogibno potrebna naša krščanska prosvetna društva! Hočeš torej imeti lepo bodočnost? Samo potom društva boš prišel do nje! Izbiraj torej, sodi in odloči se!

To je moje prvo pismo. Pišem Tebi, toda po Tebi vsem dragim mi fantom; zato naj čitajo to in ostala pisma vsi! Vsi moramo naprej! Kvišku sreča!

Bog Te živi!

Tvoj Tone.

Mariborsko okrožje je priredilo v nedeljo dne 28. februarja smuške tekme pri Sv. Petru pri Mariboru. Poleg Šentpeterčanov so se udeležili tekem tudi fantje iz Hoč in Slivnice; izven konkurence tudi člani SSK Maratona iz Maribora. Proga je bila 8kilometerska, od tega 2 km ravnine, 8 km vzpona in 3 km menjavajočega se terena. Najboljši čas je dosegel R. Škamlec iz Sv. Petra (35.32), ki pa je topot tekmoval izven konkurence, drugi in tretji sta bila Ferencak in Kemperle (oba Maraton). Izmed pravih tekmovalcev je došel kot prvi na cilj Knupleš (Sv. Peter), sledili so mu Šentpeterčani Šnuel, Škof, Fluher in Pretner. Nato so se plasirali Zorec iz Slivnice, Trobenter iz Kamnice in Lobnik iz Hoč. Vsi navedeni so prejeli lična darila.

Slivniški fantje se tudi zbiramo na prosvetnih večerih, ki se vršijo v našem prosvetnem društvu vsak torek. V torek dne 1. marca pa sta nas obiskala ter nam govorila urednik dr. Fran Vatovec iz Maribora, drugi podpredsednik mariborske Prosvetne zveze, ter novinar Jojo Golec. Urednik dr. Vatovec je raztolmačil vodilne misli papeževe okrožnice »Quadragesimo anno«, Jojo Golec pa je opozarjal na pomen katoliškega časopisja. Sestanek je bil zelo dobro obiskan; udeležilo se ga je do 40 fantov iz slivniške župnije. Pri naših sestankih je vedno takšna udeležba. In vi fantje od drugod? Zanimalo bi nas, kako delujete! Oglasite se v »Našem domu«. — Jože.

Smučarski tečaj so imeli v ponedeljek dne 22. februarja v Starem trgu pri Slovenjgradcu fantje slovenjgraškega okraja. Tečaj je sijajno uspel. Vodil ga je R. Škamlec od Sv. Petra pri Mariboru. Udeležilo se ga pa je 41 fantov in sicer iz Starega trga, Šmartna, Sel in Razbora. Smuk!

Št. Janž pri Dravogradu. Kakor drugod, tako smo se tudi mi Šentjanžani zbudili iz zimskega spanja. Eno leto obstoječi fantovski krožek je priredil dne 21. februarja t. l. svojo smučarsko tekmo. Proga je bila petkilometerska. Prvi je bil brat Sever Vladko s prvim darilom: fino srebrno dozo. Drugi Viktor Konečnik z darilom športne čepice in kravate. Tretji Barth Franjo in četrti Korpar Ivan z darilom športne kravate.

Po tekmah. Tiho in brez vsake reklame je mariborsko okrožje fantovskih krožkov PZ organiziralo prve smuške tekme. Komaj pred par meseci v naši organizaciji, so čuli o smučkem športu. Redki so bili, ki bi se upali pokazati na fari z »dilcami«, kajti naši ljudje, posebno starejši, imajo pri takih vprašanjih, posebno pa pri športu, svoje nazore. Star očanec mi je zabrusil: »Saj vendar imamo noge, da hodimo, kaj nam treba smučiti!« Saj vendar tudi z nogami smučamo, k večjemu kak začetnik se vrže na zadnjo plat. Je pač to nova doba, nove razmere, pa še nove navade. Če pa bodo te navade današnje razmere kaj zboljšale, ne vem. Gotovo pa je: boljša bo naša mladina. Kakor si je nekdanj telovadba utirala pot med naše kmetske fante, tako moramo s smučanjem med preproste fante. Smučanje bo postalo narodni šport in to ni več daleč. Prvi led je prebit. Napravili smo s tem velik korak naprej pri vzgoji naše mladine. Izkazala se je tukaj volja in požrtvovalnost naših fantov, ki so pripravljani za ime društva doprinesti tudi žrtve. Mi nimamo popusta po železnici in ne drugih ugodnosti, ne podpor. Naš stan občuti gospodarsko krizo najbolj. Mi delamo za prostovoljnimi žrtvami. Pri nas je volja kot jeklo. Taki smo! — Lep je bil pogled v zimskem jutru. Naravnost praznično lep prizor na mlade fante, ki so z neomajno voljo zmagati, odbrzeli s štarta. Kdor je videl odločnost teh fantov, je moral občudovati tudi organizacijo, ki jih vzgaja. Borba za prehodno darilo, ki ga je razpisalo okrožje, je bila želja vsakega posameznega tekmovalca. Tokrat so pa popolno zmago odnesli šentpeterski fantje, ki jim jo tudi moramo privoščiti, kajti pri treningu so bili najbolj vztrajni. Opazil si smučke na njihovih nogah v času najhujše snežene krize. Videli smo pa, da tudi drugod rastejo talenti, ki bodo pri prihodnjih tekmah Šentpeterčanom nevarni. Vsem fantom tekmovalcem hvala za njihov trud in požrtvovalnost! Vsi tekmovalci so prejeli lepa darila, nakar so odnesli s prve tekme najlepše spo-

mine, želeč si drugo leto na svidenje. Fantje, sneg bo skopnel, prišla bo spet pomlad, težka bo ločitev od dilc. Ostali bodo le prijetni spomini na naše vrhove, kjer smo uživali toliko prijetnih uric. Ali bomo res med tem časom pozabili ali zanemarjali našo telesno vzgojo? Ne! Čaka nas enako lepa panoga športa, kot je smučanje, to je lahka atletika. Kdo je ne pozna? Kdo bo močnejši v metanju diska ali suvanju krogle? Kdo bo hitrejši v teku? Spretnejši v skokih itd.? Fantje, ki imate korajžo in zanimanje, oglasite se! Pokažite, da živimo in delamo! Pri teku se bodo fantje utrdili za težavne smuške proge, jasno je, da ne ostanemo vedno pri 8 km. Znano je, da naši najboljši smučarji tečejo celo do 20 km. Nič čudnega ni, če g. Joško teče iz Mojstrane na Jesenice; s tem ima dvojno korist, prihrani si denar za vožnjo in obenem trenira. Zavedajmo se, da narod potrebuje značajev, izobraženih fantov, pravih mož. Zato dajmo pravo vzgojo, športno vzgojo, kajti športno vzgojen fant bo pripravljen za dobro stvar, za organizacijo tudi kaj doprinesti. Športno vzgojen fant ne pozna poguma samo pri litru, temveč je neustrašeno na mestu, ko je treba pokazati svoje prepričanje. Zato povdarjam: šport je najboljša šola zatajevanja. Fantje, na delo, imejmo zaupanje v same sebe in nasprotniki nas bodo začeli ceniti. — R. Škamlec.

Mlad gospodar. Tudi jaz sem se namenil razložiti svoje misli pod naslovom »Mlad gospodar«. Zelo me je razveselil imenovani članek ter je prav, da si je dal »Naš dom« to nalogo. Temelj uspehom mladega gospodarja naj bi bila izobrazba. Res je, da so naši kmetje in fantje kolikor toliko že izobraženi, kar se tiče javne izobrazbe. Ampak jaz mislim razmotrivati o kmetijsko-stanovski izobrazbi, ki jo naši fantje vse pre malo cenijo in tudi poznajo. Kar se tiče izobrazbe našega slovenskega fanta, bodočega gospodarja, se nedvomno največ greši s tem, da vse druge sinove kakor tudi hčere dajo v mesto študirat ali pa učiti se rokodelstva, ali kaj sličnega. Ti si res pridobijo v tujini potrebno izobrazbo za bodoče življenje. Kaj pa s fantom, ki ostane doma, naslednik očetov? Ta pa je izročen domu, lahko rečem često brez vsake kmetijsko-strokovne izobrazbe, ter je še dostikrat v dvomu, bode li posestvo dobil ali ne. Ni tedaj čuda, da se začne fant domu odtujevati in se ga tako polasti brezbržnost. — Res je, da imamo v Sloveniji tri nižje kmetijske šole, ki so nekdanj dobro ustrezale svojemu namenu in nudile kmetskemu fantu res pravo kmetsko podlago za fantovo bodočnost, brez razlike, ali je bil fant sin večjega ali malega posestnika. Vse nekdanje ugodnosti smo danes izgubili. Ravno v sedanjem tako težkem in kritičnem času, ko bi bilo treba kmetu, posebno kmetskemu fantu, nuditi strokovno izobrazbo v največji meri, pa se mu v tem smislu največ odreka. Saj je fantu kljub njegovi najboljši volji, v današnjih razmerah res težko, priti do svoje strokovne izobrazbe, ki mu gre kot bodočemu gospodarju. Vem, da kmetje dosti dajo na izobrazbo svojih sinov in hčera. Kmetijska veda je danes zelo obširna in razpolaga v naši državi z mnogimi nižjimi, srednjimi in celo visoko kmetijsko šolo, kjer se vzgojujejo naši kmetijski učenjaki in znanstveniki samo za kmetijstvo. Potem se pa še upajo trditi nasprotniki kmeta, kaj je treba kmetu šol, kaj rabi drugega kot plug in motiko in da zna sejati in orati. Že davno so minuli tisti časi za kmeta. Ali ni potrebno, da je kmet danes trgovec, jurist, rokodellec ter da zna čim boljše obdelovati svojo zemljo. Zato pa mi kmetski fantje, ki še veje v nas mlad in sveži duh, si bomo znali tudi v teh kritičnih časih pomagati, ker se zavedamo, da nam brez strokovne kmetske izobrazbe v bodoče ni mogoče gospodariti. Zato pa se bomo posluževali naših kmetijsko-nadaljevalnih šol. Kjer jih še ni, pa so merodajni faktorji dolžni, da jih ustanovijo. Nadalje se bomo pridno udeleževali tečajev, ki jih prirejajo kmetijske šole, pa tudi sadjarske in kmetijske podružnice. Če pa je mogoče se odtrgati za nekaj mesecev ali tudi več, da greste kam v prakso na kakšno veleposestvo, tedaj vas tudi kmetijske šole vamejo; zadnje čase gredo fantje prakticirati tudi v Švico. Ravno v tujini se namreč fant navadi lastnega gospodarstva, spoznava ljudi ter intenzivno pridobivanje kmetijskih rastlin ter njih obdelavo. Seveda za dobro gospodarstvo ne odgovarja samo izobrazba, treba je tudi veselja do kmetijstva, največjo vlogo pa igra sposobnost. — Fant, če ti je mogoče biti član prosvetnega društva ali fantovskega odseka, da spoznaš naš cili in se tako poučiš v delovanju

naših društev, spoznaš se tudi z našim kmetijskim združništvom. Tudi prosvetna društva prirejajo razna kmetijska predavanja, po možnosti tudi tečaje. Po vsem tem, ko je fant spoznal kmetijstvo malo globlje, potem je šele sposoben, da prevzame posestvo. Kmet mora spoznati tudi svojo zemljo in nje rodovitnost, pa tudi sestavine svoje zemlje; on mora znati preценiti, katere redilne snovi ima zemlja najmanj. Kajti uspehi rodovitnosti so zelo pomanjkljivi, če manjka zemlji le ene redilne snovi. Računati bomo morali v bodoče s tem, da bomo na kolikor možno majhni površini zemlje kolikor mogoče največ pridelali, da se s tem poceni delo in sploh vsa produkcija. Še obilo takšnih in podobnih vprašanj mora kmet razmotrivati, da se bo mogel vzdržati na svojem posestvu in umno gospodariti. — Kmet pa ima tudi družabne obveznosti, dolžnost vsakega naprednega gospodarja je, da se žrtvuje tudi za domačo zadrugo ali društvo, da ne dela samo za sebe, ampak tudi za svoj okoliš, da tako raste na ugledu kot vzoren kmet in zadrugar. Le s takšnim delom bomo povzdignili slovensko vas in občino in tako tudi celotno ter splošno blaginjo naroda. — Šprager Franjo, absolvent kmetijske šole, Kamnica.

Šoštanj. Presneto so bile nagle — šoštanjska dekleta namreč, ko so v zadnjem »Našem domu« pokazale obračun svojega delovanja v lanskem letu z vsem suficitom vred. Niso povedale naravnost, vendar povedale so: Me smo delale! Saj so, mi šoštanjski fantje jim to priznamo. Če bi jim oporekali, hu, potem se je bati najhujšega, morda celo »ultimata«! Dekliški krožek številčno dvakrat prekaša našega. In tudi sicer je huda reč, če bi se našim dekletom, ki gospodarijo nad gredicami rdečih nageljev in drugih rož, zamerili. Bodi pa vsem povedano, da živimo z dekliškim krožkom v prijetni slogi in se kake »vojne napovedi« ni bati. Poročilu dekliškega krožka, ki so ga v zadnjem »Našem domu« priobčile, naj se zato bratsko pridruži še naše! — Fantovski krožek, je z občnim zborom, ki se je vršil na praznik sv. Treh Kraljev, zaključil tretje leto svojega obstoja. Prvi dve leti sta bili leti iskanja, zadnje nas je že utrdilo. Fantje že čutijo družinsko vez med seboj. Če pregledamo zapisnike sestankov, sej in drugih prireditvev, moramo reči, da je krožek v minulem letu živahno delal. Hrbenica organizacije so bili sestanki. Imeli smo jih 20. Številčno sicer ne dosegajo onih iz prejšnjega leta, po uspehih sodeč pa so daleko močnejši. Naj se omejim na najvažnejše teme, ki smo jih na sestankih obravnavali: Človek in človeška družba (predaval sodnik g. Svetel iz Celja), Pota in cilji sodobnega človeka (učitelj g. Theuerschuh), Katoliška akcija (g. prof. Bitenc iz Celja), o tisku (urednik g. Košiček iz Ljubljane), zgodovina kmečkega gibanja (ravnatelj meščanske šole g. Hribernik), davčni zakon (davčni referent g. Šmid), o »mirovnih« pogodbah iz svetovne vojne (učitelj g. Lekše), pravi vzroki krize (semeniški duhovnik g. Poteko iz Maribora). Poleg omenjenih predavateljev so imeli predavanja in druge nastope tudi člani sami. Za vsakim predavanjem se je razvila živahna, zanimiva debata. Včasih smo zaorali že zelo globoko. Na praznik sv. Alojzija smo priredili fantovski dan. Pri jutranji službi božji je pristopilo čez 200 fantov k mizi Gospodovi, popoldne pa se je vršila v dvorani Slomškovega doma prosvetna prireditev z igro, petjem, deklamacijami itd. Slavnostni govor je imel g. prof. Kovačič iz Celja, ki je tudi zjutraj v cerkvi polagal zrna v srca. Bog daj, da bi obrodila obilo sadov! Vzgojni in socialni problemi so tvorili glavno pango našega delovanja. — Renko.

Vzor dobrih starišev. Vostnerjev oče in mama od Svete Eme sta bila vzor dobrih slovenskih krščanskih starišev-vzgojiteljev. Ni bilo njuno življenje dolgo, a njuna dela so velika. Spomnimo se zato na dolžnosti starišev kot vzgojiteljev do svojih otrok. Na žalost moramo priznati, da je danes veliko, veliko preveč takih starišev, ki dajo otrokom popolno prostost, ki je na škodo starišem, najbolj pa otrokom samim. Na škodo državi in narodu, na škodo v verskem, moralnem in gmetnem oziru. Pri Vostnerjevih ni bilo tako. Otroci so morali biti zvečer doma pri skupni molitvi rožnvenca, spati v hiši, ne pa na senu ali v hlevu. Bog varuj, da bi kateri postajal zunaj cerkve ob službi božji. Ko se je osnovala pri Sv. Emi Marijina družba, so bili prvi zraven. In ta skrb in ljubezen do otrok je obrodila hvala Bogu žlahten sad. Dva sinova, službujoča v svetovni

vojni, sta se vrnila nepokvarjena na duši zopet domov, starejši ob levo oko in lahki poškodbami na roki, sedaj skrbno viničari in vzgaja svoje številne otroke, obenem pa skrbi za krščansko čtivo v hiši. Drugi sin počiva na zagrebškem mirodvoru kot žrtev svetovne vojne. Tema dve ma sledi hčerka, ki tudi z ljubeznivostjo in skrbjo neguje številne otročičke s krščansko vnemo. Tretji sin deluje v slovenjgraškem okraju kot apostol krščanske prosvete, dasi mora tudi v nekaterih neopravičljivih ozirih trpeti preganjanje. Četrty sin deluje po istih vzorih kot tretji v Rogaški Slatini. Oba sta tudi dobra dramatična igralca. Peti sin si je izvolil redovni poklic iz reda sv. Franciška. Žal, da ni bilo usojeno starišem ućakati tega srečnega trenutka, da bi videla svojega sina pred oltarjem služiti Najvišjemu. Največjo izgubo starišev pa občutijo še najmlajši sin in dve hčerki (starejša je vrla »Vigrednica«), kateri so nepreskrbljeni izgubili svoje vzgojitelje. Devet otrok vzgojiti in vse vzgojiti v pravem krščanskem duhu, je lep spomenik, ki sta si ga postavila pokojna z velikim trdom. Mi se pa učimo od teh vzglednih starišev in se potrudimo, da bomo vsaj približno vršili svoje vzgojiteljske dolžnosti, kot sta jih rajna vršila. Lahko pa dosežemo ta cilj vzgojnosti, če bo v nas prava ljubezen do otrok, neumorna skrb in živa sveta vera. Otrokom Vostnerjevim iskreno sožalje in klic: Le tako naprej po poti prave krščanske prosvete, po poti, ki so jo pokazali dobri in skrbni stariši! — Svetemčan.

Št. Ilj v Slov. goricah. Iz Št. Ilja v Slov. goricah, iz obmejne trdnjave slovenstva, kjer se je razbil val germanizma, ki je pretil poplaviti naše lepe Slovenske gorice, doslej ni bilo mnogo slišati. Fantje so spali spanje pravičnega. Toda po prizadevanju č. g. kaplana A. Ravšla so se zganili tudi šentiljski fantje ter si v nedeljo dne 6. marca t. l. ustanovili fantovski odsek. Ob tej priliki je v lepem številu došlim fantom govoril okrožni tajnik Geratič ter jim orisal važnost dobre katoliške fantovske organizacije. V fantovski odsek je vstopilo 26 fantov, ki so si izbrali sledeči odbor: predsednik Joško Šrok, podpredsednik Hercog Joško, tajnik Kraner Joško, blagajnik Muršec Joško, športni vodja Fidler Stanko, duhovni vodja č. g. kaplan Anton Ravšl. Upamo, da šentiljski fantje prav nič ne bodo zaostajali za onimi fanti iz Mladeniške zveze pred 30 leti, ki so se kakor levi borili pod vodstvom vlč. g. župnika Evalda Vračkota za narodne pravice obmejnih Slovencev! —č—.

Slovenska Bistrica. »Mi mladi, mi gremo naprej«, je zaorilo med fanti v Slov. Bistrici. Ko bi jih videli, s kakim navdušenjem so pristopili k fantovskemu odseku, ki so si ga ustanovili v nedeljo dne 21. februarja ob priliki občnega zbora domačega Prosvetnega društva. Lepo število navdušenih fantov je pristopilo. V fantovskem odseku bodo gojili tudi tamburanje in petje. Ustanovnega sestanka se je udeležil tudi zastopnik mariborskega vodstva Mirko Geratič, kateri nam je orisal pomen prosvetnega dela med mladino. Navdušenje in priznana zavednost slovenjebistriških fantov jamči, da bo novi odsek med prvimi v vrsti fantovskih odsekov mariborskega okrožja. —o—.

Slovensko dekle

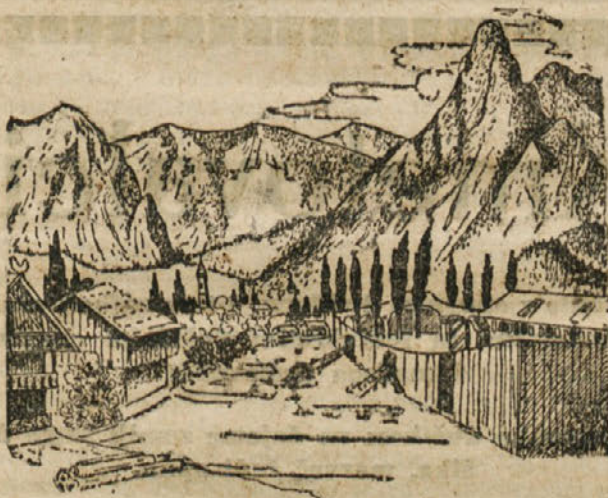
Kaj pa dekleta? Prebiramo »Naš dom« ter se zaustavljamo ob pestrem pregledu o delovanju fantovskih odsekov; kaj pa dekleta? Čitale smo v zadnji številki »Našega doma« lepo poročilo šoštanjskih deklet, ki tako marljivo in vzorno delujejo na polju krščanske prosvete. Ali bi ne bilo priporočljivo, da izdela tajništvo Prosvetne zveze v Mariboru načrt za poživitev dekliških odsekov? Dekleta čakajo. — Marica iz Pohorja.

Slovenska Bistrica. Stara resnica je, da dekleta hočejo biti povsod prva. Ker so si fantje v okvirju Prosvetnega društva osnovali fantovski odsek, je samo ob sebi umevno, da tudi me dekleta nismo smele zaostati. Zato smo še isto nedeljo kakor fantje sklenile ustanoviti dekliški krožek, k kateremu je takoj pristopilo čez 50 deklet. V številu smo

torej že posekale fante. V nedeljo dne 28. februarja pa smo imele sestanek, na katerem nam je predavala gdč. Lojzka Horvatičeva iz Maribora. Sestavile smo si tudi odbor, ki bo vodil naša dekleta k cilju, ki ga imajo dekliški krožki — sestranska vzgoja slovenskih deklet v umskem, versko-moralnem in telesnem oziru. Sedaj pa hočemo videti, kdo bo prvi in agilnejši, fantje ali dekleta! — Francka. — (Opomba uredništva: Fantje Slovenjebistričani, pazite, da vas dekleta ne posekajo. Ne dajte se!)

Katoliška prosveta

V Ptujju je bil v nedeljo dne 14. februarja enodnevni okrožni tečaj za prosvetna društva ptujškega okrožja; zastopani so bili tudi trije fantovski odseki iz navedenega okrožja. Profesor dr. Jeraj iz Maribora, prvi podpredsednik mariborske Prosvetne zveze, je tolmačil in strokovnjaško podajal vodilne misli znamenite papeževe okrožnice »Quadragesimo anno«; globoke smernice vrhovnega krmarja katoliške Cerkve je predavatelj prikazal s toliko poljudnostjo, da so programatične osnove te pomembne papeževe okrožnice bile vsem popolnoma jasne in razumljive. — Urednik dr. Franc Vatovec, drugi podpredsednik maribor-

Svefovnoznano pozorišče v Oberammergau, kjer se vršijo slovite pasijonske igre.

ske Prosvetne zveze, je obdelal najvažnejša vprašanja društvenega poslovanja (tajništvo, blagajništvo in predsedništvo). — Profesor Potokar iz Maribora ter režiser mariborskega Ljudskega odra je govoril o praktičnih smernicah, ki naj bodo na naših ljudskih odrih pri vprizoritvah merodajni. — Josip Leskovar ml. in Viktor Smrdel pa sta predavala o športnem pokretu.

V nedeljo dne 21. februarja je bil enodnevni prosvetno-športni tečaj z istim sporedom v Slovenjgradcu. Predavali so dr. Jeraj, dr. Vatovec in V. Smrdel. Prišli so fantje zastopniki prosvetnih društev iz Starega trga, Šoštanja, Razbora, Šmartna, Sel in Pameč. Tudi ta tečaj je lepo uspel. — Za konjiško okrožje je bil sličen enodnevni tečaj v nedeljo dne 6. marca. Vršil se je v Katoliškem domu. Predavali so dr. Jeraj, dr. Vatovec in V. Smrdel. Tečaja so se udeležili fantje iz Konjic, Žič, Oplotnice, Skomarja in Špitaliča, skupno 43 fantov, zastopnikov svojih prosvetnih društev. Z velikim zanimanjem so sledili dopoldanskemu in popoldanskemu sporedu. — Za slovenjegoriško okrožje je bil tečaj dne 28. februarja. Čez 30 fantov, ki so zastopali skoraj vse župnije šentlenartskega okrožja, se je zbralo na prosvetno-športnem tečaju pri Sv. Benediktu v Slov. gor., ki ga je priredilo mariborsko vodstvo fantovskih odsekov. Dopoldne so z zanimanjem sledili V. Smrdelu, popoldne pa so se poglobili v znamenito okrožnico papeža Pija XI. »O obnovi socialnega reda po evangeljskih načelih«, katero

je poljudno tolmačil vlč. g. dekan Gomilšek, Mirko Geratič pa je predaval o poslovanju in o pripravi na poslovne izpite. — V nedeljo dne 13. marca pa sta bila tečaja v Mariboru in Ljutomeru. V Mariboru so predavali dr. Jeraj, dr. Vatovec in Jože Smrdel, v Ljutomeru pa kaplan Munda o papeževi okrožnici, Mirko Geratič o poslovanju, Francelj Dujec pa o športu. Tudi ta dva tečaja sta lepo uspela.

Kako dosega prosvetno društvo svoj namen. Brez vsakega uvoda bi rad podal nekaj misli, kako si mislim, da naj izvršuje prosvetno društvo svoj namen. Na sestankih bodi spored pester: pesem, kratek govor informativne ali idejne vsebine, po dve deklamaciji in zopet pesem. Sami fantje in dekleta naj deklamirajo, vedno drugi, mogoče celo govore. S tem se bodo vsi izšolali za javne nastope, ki so kaj pogostni (gostija, slavnost itd.). Tudi naj bo na takem sestanku referat o prečitani knjigi, naj govori fant ali dekle. Nato se po možnosti razvije debata; če te ni, obrazloži voditelj sam idejne misli knjige. Naj se govori o umetnosti, o naših duševnih velikanih: Prešernu, Slomšku itd., o praktičnih stvareh: računstvu, fiziki itd., o načinu čitanja, o knjigah in njih varčevanju itd. Nešteto je takih problemov, ki si jih pa ne zna vodstvo zluščiti. Vsako leto naj bo »Materinski dan«, praznik društva. Posvetite eno nedeljo našim izseljencem v tujini! Če bodo društva vsaj približno izvrševala tak-le program (poleg iger), bo Prosvetna zveza dosegla svoj namen: Buditi v slovenskem narodu narodno in krščansko zavest. Fantje in dekleta, le korajžno na delo! — Lojze C.

Dobre knjige

Na slovenskem knjižnem trgu so izšle v zadnjem času sledeče knjige, ki jih je izdala Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani: Grimmove pravljice, 40 jih je z lepimi ilustracijami. Cena knjigi, ki vsebuje obilo zanimivega mladinskega čtiva, je Din 45.— Potem Werflova: »Mladostna krivda.« Ta knjiga naj bi bila v vsaki knjižnici naših katoliških prosvetnih društev. Stane vezana Din 50.—, sicer Din 40.— Urbanus je v tretjič izdal svojo »Knjigo o lepem vedenju«, ki obsega 388 strani in stane samo Din 50.—, vezana Din 64.— Knjigo toplo priporočamo. Iz nje si bodo fantje in dekleta mogli ustvariti točno sliko o tem, kako se je v oli-kani družbi obnašati. Vseučiliški profesor dr. Gosar pa je napisal obširno knjigo o družbi in družabnem življenju. Cena vezani knjigi je Din 85.—

Za šalo in za res

Rešitev ugank v marčni številki:

Dopolnilna uganka: Mi gremo naprej iz zmot in prevar, nad nami smehlja se danica, poštenost je biser, resnica je žar, nad zlobo zmagajuje pravica.

Zagoneten napis: Velika nesreča je za človeka, če greši, še bolj nesrečen pa je, če več ne moli.

Sestavnica: Veselo alelujo želijo uredniku in vsem čitateljem »Našega doma« ugankarji pri Sv. Antonu v Sl. g.

Zlogovnica: V slovo vojakom novincem — kličemo na pot — Bog z Vami!

Vse so rešili: Veronika Pestiček, št. 11j v Slov. goricah; Ignac Čeh, Sv. Anton v Slov. gor.; Franja Zristavnik, Radvanje; Joško Novak, Banovci; Kranjc Ivan, dijak, Maribor; France iz Središča; Lovro Jan, dijak, Maribor; Leskovar Ludvik, dijak, Maribor; Adolf Moškon, orgl. šola, Celje; Par Vinko, Sv. Anton v Slov. gor.; Janko Mlinarič, Sv. Mi-

klavž pri Ormožu; Matilda Fras, Sv. Anton v Slov. gor.; družina Čagran, Radenski vrh 42; Vladko in Trezika Mohorič, Sv. Anton v Slov. gor.; Franc Mohorič, Brezen pri Vitanju; Anica Arzenšek, Vojnik okolica; Franjo Jug, Stundenci pri Mariboru; Slavko Žličar, Ponikva ob južni žel.; Terezija Zelenjak, Sv. Tomaž; France iz Ksaverija; Ela Cencelj, Tremerje; Rižnar Franc, Formin; Joško Makoter, Cezanjevci pri Ljutomeru; Martin Obrán, dijak, Hardek; Ignac Cuderman, Tupaliče, p. Preddyor; Rudolf Košar, p. Slatina-Radenci. — Ostalih rešilcev, ki so rešili le deloma, je 45.

Izžrebani so bili: Novak Joško, Banovci pri Ljutomeru; Lovro Jan, dijak, Maribor, semenišče, in Zupanc Jože, Griže.

Ugankarjem! Veliko število rešilcev priča, da je mnogo zanimanja za uganke v »Našem domu«. Upam, da bo to zanimanje tudi ostalo! Priporočal bi Vam, da skušate rešiti vse uganke, tudi one, ki so malo bolj zamotane. V bodoče bom objavil le imena onih, ki so vse uganke prav rešili. Torej korajžno na delo!

France iz Središča: Veseli me, da si se oglasil tudi Ti, še bolj pa bi bil vesel, če bi mi poslal tudi kaj ugank. Ali smem prositi? — Nace Č.: Tvoj nasvet bom v bodoče upošteval, sicer pa so ravno Tvoje uganke delale nekaterim sive lase. — Adolf iz Celja: Praviš, da so uganke »zacoprane«. Ali zna Nace Č. coprati, ne vem. Ako misliš, da zna, se obrni do njega, mogoče še Tebe nauči take coprnije. Bom Te priporočil. — Slavko, Ponikva: Hm, tiskarskega škrata bi naj potegnil za ušesa na Tvoj račun. Bi že, samo bojim se, da bi nazadnje jaz »gor plačal«. Tega pa mi vendar ne privoščiš? Krompir in jabolčne krlje pa prišparaj za drugič. — Konrad, Radvenci: Le pošlji, samo biti mora Tvoj lastni izdelek. — France iz Negovskega vrha: Malo predaleč si se zagnal v sestavnici. Tisti pridni ugankarji so pri Sv. Antonu v Slov. gor., ne pa pri Sv. Trojici. — Janko, Dolenca: Priporočil bi Te naj žrebu? Dvomim, če bo moje priporočilo kaj izdalo, ker je Žreb zelo muhast gospod. — Vladko Mohorič: Bom poskusil objaviti. — Vsem ugankarjem prisrčna zahvala za Velikonočne pozdrave! Ugankar!

Posetnica.

Nace Č.

Jakob Rojek	Št. Vid.
t = v	

Mož je dramatik — katero igro je režiral?

Posetnica.

Nace Č.

Recl Kata	Vič.
-----------	------

Kaj je ta žena po poklicu?

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

sprejema: v požarnem oddelku: zavarovanja vseh poslopij in premakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina, cerkvene zvonove proti razpoki, steklo in zrcala proti ubitju po znatno nizkih cenah; v življenskem oddelku: zavarovanje na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško dobo, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnice: Sarajevo, Vojvode Stepe obala 42; Zagreb, Mihanovičeva ulica 2; Celje, Cankarjeva ulica 4; Split, Ulica XI. puka 22; Beograd, Dečanska ulica 27. Ceniki in pojasnila z obratno pošto brezplačno. Zanesljivi posredovalci se vedno sprejemajo.

Konjček.

A. V.

O	D	K
J	■	V
O	L	G
	E	
	L	

Skrit pregovor.

A. V.

Kositer, palača, nikotin, ikona, polič, oniks, kamin, Triglav. — Postavi besede drugo pod drugo tako, da dobiš pregovor.

Uganke:

1. Kdo ima noge v blatu, glavo pa v zlatu?
2. Kakšne lase so imeli skoraj vsi stari Slovani?
3. Katera rja ne škodi železu?
4. Kdo pride vedno po sredi v Mariboru?

Računska naloga.

Joško Novak.

$$12 - 1 + 5 + 13 - 1 \times 16 - 3 + 7 + 4 \\ + 2 + 13 : 13 - 2 + 21 - 15 - 11 - 0 + \\ 1 \times 19 - 9 + 4 : 4 + 17 : 17 - 3 + 8 \\ - 2 + 0 + 16 + 9 + 2 : 2 \times 9 + 7 + \\ 5 : 5 + 9 + 1 \times 13 : 13 : 13 + 1 \times 19 =$$

Kmetovalci!

Gnojte z apnenim dušikom, s tem najbolj cenim učinkovitim in rentabilnim dušičnim gnojilom domačega proizvoda!

Z apnenim dušikom ne dajemo zemlji samo dušika, marveč tudi apna.

Tudi žlahtna vinska trta je za apneni dušik prav posebno hvaležna.

Navodila o načinu uporabe, o potrebnih količinah, o rentabilnosti, dobaviteljih, uspehih in cenah apnenega dušika daje proizvajalec:

Tvornica za dušik d. d. Ruše

pošta Ruše pri Mariboru,

V tej tvornici se tudi dobiva mešanica

„Nitrofoskal Ruše“

napravljena na poseben patentiran način iz gnojil:

apneni dušik + kalijeva sol + superfosfat.